

Motion till riksdagen

1988/89: Kr242

av Lars Werner m. fl. (vpk)

De fria teatergruppernas verksamhet m. m.

Regeringen hävdar att en stor satsning i år skett på kulturens område. Också om årets anslag till en del innebär förbättringar på ett sedan länge eftersatt område är det inte tillnärmelsevis tillräckligt för att garantera den nationella kulturens fortlevnad och expansion. Vpk ser kulturen som ett verktyg att förändra, ett vapen riktat mot framtiden, som en garant för demokrati och yttrandefrihet. Idag hotas vår nationella kultur av starka kommersiella krafter och intressen. Vi utvecklar detta närmare i en annan motion till årets riksdag.

De fria grupperna och deras verksamhet inom teater- dans- och musikområdena tillhör de mest värdefulla bidragen till det svenska kulturlivet under de senaste decennierna. Grupperna som ursprungligen bildades som motvikt till statliga och kommunala institutioner har kommit att innebära en unik förnyelse av kulturlivet inte minst genom sin uppsökande verksamhet och sin inriktning på eftersatta grupper som t. ex. barn. Trots att en stor del av just barnteaterverksamheten drivs av de fria grupperna får de endast en mindre del av anslagen för en sådan verksamhet. Grupperna behövs som motvikt mot den kommersiella kulturen – de behövs för sin vitaliserande roll inom svenskt kulturliv – de behövs för sin uppsökande verksamhets skull och för sin spridning av kulturen inte bara till eftersatta grupper utan också regionalt ute i landet.

Vpk har under en följd av år slagits för de fria gruppernas existens inte bara i riksdagen utan runt om i alla de kommuner där man valt att skära ner på just kulturanslagen. Att de fria grupperna satsat på en medvetandegörande och levande kultur märks inom alla områden, inte minst musikens. Vpk har tidigare betonat inte minst jazzmusikens eftersatta roll i kulturlivet.

Kulturrådet föreslår i år en uppräknig av stödet till de fria grupperna och har presenterat ett förslag till förändring av reglerna för bidragsgivning. När det gäller de fria musikgrupperna föreslår t. ex. kulturrådet att ett nytt anslag förs upp, benämnt Bidrag till fria musikgrupper och arrangerande musikverksamhet. Det nya anslaget föreslås även inrymma statsbidraget till arrangerande musikföreningar. Vpk finner förslaget bra.

En kraftig uppräknig av stödet till de fria gruppernas verksamhet är nödvändig – inte bara för att garantera deras fortsatta existens utan också för att möjliggöra bättre levnadsvillkor för dessa konstnärer liksom möjligheten till utveckling och expansion. Många fria grupper lever idag på

ruinens brant och en framsynt planering och utveckling omöjliggörs genom de knappa bidragen.

Kulturrådet föreslår en uppräknig med närmare 16 miljoner kronor för nästa budgetår. Regeringen medger dryga två miljoner, och hävdar att detta skulle vara en kultursatsning. Vpk anser inte detta. Stödet till de fria grupperna bör öka mycket kraftigt.

Centrumbildningarnas verksamhet är dels ett komplement till många fria gruppers verksamhet men gör också i sig en viktig kulturpolitisk insats. För att bara nämna ett exempel så har filmkulturen i filmcentrums verksamhet berikats med en rad tidigare okända konstverk befriade från den kommersialism som annars är utmärkande för branschen. Många nya filmkonstnärer har fått spela upp sin repertoar också från t.ex. tredje världens länder. Filmcentrums och övriga centrumbildningars verksamhet utgör idag omistliga värden i det svenska kulturlivet. De bidrar också till att skapa arbetstillfällen för många konstnärer som annars skulle gå arbetslösa utan möjlighet till att utöva levande kultur och konst.

Vpk har i en annan motion till årets riksdag gått emot regeringens förslag om en ändrad anslagskonstruktion inom bl. a. detta område. En konstruktion som innehär ett mindre demokratiskt inflytande över anslagsfördelningen.

Hemställen:

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen beslutar
 - att under Utbildningsdepartementet bil 10, F16 Bidrag till fria teater- dans- och musikgrupper inrätta ytterligare ett anslag benämnt Bidrag till fria musikgrupper och Arrangerande musikverksamhet
 - att uppföra detta anslag till 15 000 000 kr och att posten arrangerande musikföreningar under F2 Bidrag till utvecklingsarbete inom kulturområdet inryms under detta nya anslag,
2. att riksdagen till Bidrag till fria teater- och dansgrupper för budgetåret 1989/90 anslår 12 000 000 kr utöver vad regeringen föreslagit

3. att riksdagen till Bidrag till utvecklingsarbete inom kulturområdet för budgetåret 1989/90 avseende Centrubildningar på dansens, teaterns, musikens, filmens, bildkonstens och litteraturens områden anslår 4 000 000 kr utöver vad regeringen föreslagit.

Mot. 1988/89
Kr243

Stockholm den 20 januari 1989

Lars Werner (vpk)

Bertil Måbrink (vpk)

Lars-Ove Hagberg (vpk)

Margó Ingvardsson (vpk)

Alexander Chrisopoulos (vpk)

Berith Eriksson (vpk)

Bo Hammar (vpk)

Hans Petersson (vpk)